

V Kutné Hoře, 15. února 2012

Vážení kolegové,

dne 24. 11. 2011 proběhla v Kutné Hoře konference **Restaurování a ochrana uměleckých děl 2011 - koncepce restaurátorského zásahu**. Konferenci, pořádanou pod záštitou Fakulty restaurování Univerzity Pardubice, organizovalo o.s. Arte-fakt, sdružení pro ochranu památek (www.arte-fakt.cz). Akce se zúčastnilo přes 120 účastníků z řad památkářů, architektů, restaurátorů a studentů restaurátorských oborů. V rámci diskuze nad příspěvky přednášejících byl diskutován současný trend v oblasti obnovy a restaurování památkových objektů, směřující k upřednostňování ekonomických hledisek před odbornými.

Účastníci se shodli na nutnosti stanovit alespoň některé zásadní problémy formou písemného výstupu z tohoto setkání.

Níže uvádíme výčet zásadních bodů, které se pokoušejí zmapovat hlavní úskalí při zadávání, realizaci a hodnocení restaurování a památkové obnovy kulturních památek.

- 1. Zákon o státní památkové péči nezná a nedefinuje pojem restaurátorský průzkum.** Přitom odborně provedený a vyhodnocený restaurátorský průzkum je nezbytnou součástí restaurátorských prací. Má zásadní roli při předprojektové přípravě, definování restaurátorského záměru respektive odborného vyjádření NPÚ a při realizaci obnovy. Samotný restaurátorský zásah nelze bez kvalitního průzkumu a jeho vyhodnocení odpovědně provést.
Restaurovatelský průzkum má přímý vliv na kvalitu provedených prací, a v konečném důsledku také na ekonomickou stránku obnovy.
- 2. Restaurování památkových objektů nezřídka provádějí nekvalifikovaní pracovníci** pod větším či menším dohledem restaurátora s povolením MKČR (často pouze proklamovaným). Zákon v tomto případě jasně stanovuje kdo a s jakou kvalifikací může obnovu kulturní památky provádět. Problémem je nedostatečná kontrola naplňování zákona, nedostatečné postihy za nedodržení zákona, malá informovanost investorů a snaha snížit náklady a dobu realizace na minimum. Výsledky práce nekvalifikovaných pracovníků jsou v rozporu s účelem zákona o státní památkové péči a v mnoha případech vedou k vážnému poškození památek.
- 3. Zadávání a realizace restaurátorských zakázek probíhá často jako součást zakázek stavebních a pod jejich diktátem.** Role restaurátora není v procesu předprojektové a projektové přípravy obnovy kulturních památek vůbec definována a záleží pouze na vůli konkrétního projektanta či investora, zda si odborného restaurátora sám přizve ke spolupráci. Na rozdíl od zpracování projektové dokumentace k obnově památek, které přísluší autorizovanému projektantovi, záměr na restaurátorské práce může zpracovat kdokoli. Neodborně zpracovaný záměr obnovy často velmi komplikuje realizaci. V průběhu prací musí být záměr upravován, což vede k zvýšení časové a finanční náročnosti realizace a projevuje se i na kvalitě prací a efektivitě zásahu.

4. S výše uvedeným bodem souvisí také **problematika výběrových řízení**. Pro vyhodnocení nabídek ve výběrovém řízení bývá, celkem logicky, určující cena, coby objektivní kritérium. Podklady pro taková řízení jsou ale často neodborně zpracované, nedostatečné až zavádějící, což vytváří široké možnosti pro následnou manipulaci s kritérii určujícími cenu. Restaurátoři, kteří svědomitě a odborně stanoví cenu restaurátorské práce v kvalitě a rozsahu odpovídajícímu stavu památky a cílům obnovy, jsou značně znevýhodněni. Výsledkem je nízká kvalita prováděných prací, nerespektování původního záměru obnovy a v konečném důsledku často zvýšení nákladů na obnovu památek.
5. Dalším problémem, který částečně souvisí s výše uvedenými skutečnostmi, je **situace v odborné organizaci státní památkové péče**. Tuto složku státní památkové péče je nutné systematicky podporovat, aby se udržela a posílila základna kvalitních a fundovaných odborníků, kteří jsou schopni aktivně zasáhnout do procesu utváření koncepce památkové obnovy jednotlivých děl a následně kontrolovat kvalitu prováděných prací.

Za os. Arte-fakt, sdružení pro ochranu památek:

Mgr. art. Jakub Ďoubal

BcA. Petr Gláser

Mgr. art. Jan Vojtěchovský

Mgr. et BcA. Jana Waiserová

Mgr. art. Luboš Macháčko,
předseda sdružení

arte-fakt o. s.
sdružení pro ochranu památek
nám. Národního odboje 48
284 01 Kutná Hora
IČO: 270 27 716

Zasláno:

Účastníci konference Restaurování a ochrana uměleckých děl 2011 - koncepce restaurátorského zásahu, GASK, Kutná Hora 2011

Ministerstvo kultury ČR - Mgr. Alena Hanáková
NPÚ ÚP Praha - Ing.arch. Naděžda Goryczková
Univerzita Pardubice, Fakulta restaurování - Ing. Karol Bayer
AVU Praha - Doc. PhDr. Jiří Kotalík CSc.
ČVUT, Ústav památkové péče - prof. Ing. arch. akad. arch. Václav Girsá
VŠHT, Ústav chemické technologie restaurování památek - prof. Ing. Pavel Novák, CSc.

Zveřejněno:

<http://www.arte-fakt.cz/>